

OWEL PLEK VOOR GEBED EN CENTRUM VAN SOLIDARITEIT



en de bijbehorende iftars een gelegenheid voor imam Braheem

Ook al huist ze in een onopvallende rijwoning, toch is de moskee Essalam in Borgerhout vermaard. Haar imam is onder meer voorzitter van de Raad der Theologen. In het pand komen moslims van heinde en verre een fatwa vragen, juridisch advies geformuleerd door een islamitische rechtsgeleerde. De hele werking rust op de schouders van een tiental vrijwilligers, ook al stromen er tijdens de islamitische sterke tijden honderden gelovigen toe om er te bidden en moeten 'moskeestewards' dat in goede banen leiden.

„Onze moskee functioneert als een brede socioculturele vereniging”, zegt Abdelouahab Tijani, voorzitter van de moskeevereniging. „Hier vinden tal van activiteiten plaats. Bovenal het gebed, zeker op vrijdag. Daarnaast organiseren we evenzeer sportactiviteiten en gaan we met zo'n 120 kinderen uit de buurt op kamp in De Hoge Riepen in Kasterlee. Er is een vrouwenwerking met religieus onderwijs, maar ook met lessen over gezondheid en taalcursussen. Ramadan is stevast een maand met veel activiteiten. We ontvangen ook graag buitenstaanders voor rondleidingen.”

„Al die werkingen groeiden spontaan uit een islamitische gemeenschap die een plek zocht voor de dagelijkse vijf gebedstijden”, zegt Abdelhak Boukabous van Safina vzw, in dezelfde buurt ontstaan als een van de eerste zelforganisaties voor Marokkanen.

„Eerst is er de moskee en daaruit spruiten in de loop van de tijd diverse activiteiten voort. Moslims moeten dagelijks bidden. Dat leidt al gauw tot een moskeevereniging, waardoor de moskee als een magneet gaat werken op de gelovigen. Gaandeweg wordt ze de voedingsbodem voor een bonte waaier aan activiteiten van en voor moslims.”

De ramadan is een bijzondere tijd van barmhartigheid en ontmoeting en de gebruikelijke iftar, de eerste maaltijd na zonsondergang waarmee de vasten wordt gebroken, blijkt ook kansen te bieden tot ontmoeting met niet-moslims. De bevriende vereniging Al Ikram in Borgerhout organiseerde vorig jaar bijvoorbeeld een iftar voor daklozen en andere noodlijdenden.

Een moskee helpt mensen. „Wij werken samen met overheidsinstanties en met de vzw Al Ikram”, zegt Abdelouahab Tijani. „Wij zamelen voedsel in en Al Ikram verdeelt dat onder een brede groep behoeftigen. Een islamitische traditie van concrete solidariteit is de *zakat al-fitr*, het geven van aalmoezen aan het eind van de vastenmaand ramadan. Ieder

islamitisch gezin is dan geacht 5 euro per persoon te schenken aan behoeftige burens. In ons rijke Vlaanderen is dat minder vanzelfsprekend en dus schenken moslims dat bedrag aan de moskee, die het geld doorgeeft aan Al Ikram of aan de internationale organisatie Karama Solidarity die projecten steunt in landen waar oorlog, hongersnood of onderontwikkeling heerst. Een moskee is dus een centrum van solidariteit. Wij mobiliseren ook buurtbewoners en onderhouden goede relaties met de Kerk. Buitenstaanders beseffen dat te weinig. Daarom is erkenning en subsidiëring van de moskeeen door de overheid noodzakelijk.” (EDS)

„De moskee gaat werken als een magneet”

ANDEREN DE WERELD DOOR SPIRITUELE EN MATERIELE ZORG

negatieve. Daarom moeten we respect hebben voor iedere mens en benaderen we iedere mens vanuit diens potentieel.”

Dat westerlingen aanvankelijk allereerst belangstelling toonden voor de contemplatieve kant van het boeddhisme, betekent niet dat boeddhisten bij ons zich louter met meditatie bezighouden. „Integendeel”, zegt Koen Vermeulen, „onze mensen zijn net erg op zoek naar manieren om zich sociaal te engageren. Ons ideaal is de wereld te helpen en dat kun je niet enkel door op een meditatiekussen te zitten.”

Om haar leden op weg te zetten naar een engagement, organiseert de Boeddhistische Unie van België dan ook 'inspiratiedagen'. „Zo zijn we actief in de begeleiding van zieken en gevangenen”, legt Vermeulen uit. „Hen helpen we allereerst door meditatietechnieken aan te leren. Zo begeleid ik momenteel een gedetineerde die intensief mediteert. Dat heeft hem bijzonder geholpen toen hij een tijd in afzondering moest. Daarnaast hebben we echter ook oog voor

de materiële noden, bijvoorbeeld in ons werk met daklozen. Wellicht maakt onze christelijke erfenis ons daar gevoelig voor.”

Bijzondere vermelding verdienen de Zen Peacemakers Lage Landen, die de inspiratie van de in november overleden Bernie Glassman bij ons uitdragen. Die Amerikaanse boeddhist, van oorsprong een jood, ligt aan de basis van het zogenoemde sociaal geëngageerd boeddhisme. Hij lanceerde diverse vormen van armenzorg en organiseerde retraites op straat en op historische plaatsen als Auschwitz.

„Met onze afdeling deden we al retraites in Museum - Kazerne Dossin”, zegt Frank De Waele van de Zen Peacemakers Lage Landen. „Ook begeleidde ik al straatretraites in diverse grote steden, zo ook Brussel. De deelnemers gaan een tijd leven als daklozen. We bedelen, slapen op straat, bezoeken projecten voor daklozen en mediteren samen in het openbaar. Vanzelf ontstaan er dan contacten met heuse daklozen. Soms mediteren ze met ons mee.” (CB)

„Iedere mens is ten gronde goed en verdient respect”



Zen Peacemakers Lage Landen organiseert straatretraites waarbij deelnemers even leven als dakloze. Zo ontstaan contacten met heuse daklozen. © Harry Aaldering

EN VARIEERT DE DIACONIE VAN GEMEENTE TOT GEMEENTE



ntse Kerk samen met katholieken en is van Dendermonde. © Johan Poppe

Voor protestanten ligt de klemtoon op de plaatselijke gemeenschap. „Ook caritatieve initiatieven verschillen van protestantse gemeente tot gemeente”, zegt Martin Lelie van de Vrije Evangelische Gemeente in Sint-Niklaas. Hij was ook jarenlang lid van het dagelijkse bestuur van de koepel van Vrije Evangelische Gemeenten. „In mijn gemeente stellen we elk jaar tien procent van ons budget beschikbaar voor steunverlening. Verkeren leden van onze eigen gemeenschap in nood, dan roepen we de gemeente op hen concrete steun te verlenen. Daarnaast zetten individuele leden zich in voor de vluchtelingenwerking in deze stad. Wie werkelijk oprecht gelooft in Christus, krijgt het verlangen om zorg te dragen voor een ander.”

De meeste caritatieve initiatieven blijven dan ook lokaal en kleinschalig. „In Nederland, waar een protestantse gemeente al gauw uit vijfhonderd tot duizend leden bestaat, heb je veel meer mogelijkheden”,

zegt Martin Lelie. „Buitenstaanders die bij ons aankloppen kunnen ook rekenen op onze steun, maar we zoeken hen niet actief op. Op een aantal plekken is er echter wel een wat meer uitgebouwde diaconale werking. Ik denk dan aan vzw De Toevlucht, voor voedselondersteuning, of aan initiatieven in Antwerpen gericht op prostituees of tienermoeders.”

Zijn diaconale contacten een gelegenheid om het geloof in Christus te verkondigen? „We moeten iedereen helpen, of die nu wel of niet gelovig is”, zegt Martin Lelie. „Soms kan het dan gebeuren dat geloof ter sprake komt. Zo gaat iemand van de protestantse gemeente in Schaarbeek de daklozen in Brussel-Noord geregeld voedsel brengen. Dat leidt soms tot boeiende gesprekken over het geloof.”

In Dendermonde zet de lokale protestantse Kerk, aangesloten bij de Verenigde Protestantse Kerk in België, zich sinds 2016 in voor gevangenen. „In de gevangenis is

wekelijks een erkende protestantse pastor aanwezig”, zegt predikant Peter Smits. „In samenwerking met hem gaan we op Kerstmis en Pasen met een aantal gemeentelieden een uurtje liederen zingen met en voor de gedetineerden. Het is een vorm van caritas en verkondiging tegelijk. We lezen immers ook uit het evangelie. Afgelopen Kerstmis kwam na afloop een jonge gedetineerde naar ons toe. Hij bedankte ons en zei dat we hem het gevoel hadden gegeven van eventjes vrij te zijn.”

Sinds Kerstmis 2018 kunnen niet enkel de gedetineerden zelf, maar ook hun bezoekers rekenen op naastenliefde. „We boden bezoekers aan de gevangenispoort een warm onthaal, terwijl ze buiten wachtten tot het bezoek begon”, zegt Peter Smits. „In Mechelen, Gent en Leuven bestaan soortgelijke initiatieven. Omdat we een kleine gemeenschap zijn, doen we dat samen met de lokale katholieke parochie en de humanistische vereniging. Zo geven we de samenleving meteen een duidelijk signaal. In de toekomst hopen we ook moslims te betrekken.” (CB)

„Met kerst en Pasen zingen we voor gedetineerden”